

18.2.2026

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan pyytämä Pirkanmaan hyvinvointialueen lausunto hallituksen esityksestä hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (kohdennettu alijäämän kattamista koskevan määräajan jatkaminen)

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta on 17.2.2026 pyytänyt kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä (HE 189/2025) hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (kohdennettu alijäämän kattamista koskevan määräajan jatkaminen, § 115 a) sekä investointisuunnitelman aikataulumuutoksesta (§ 16).

Pirkanmaan hyvinvointialueen lausunto:

Alijäämien kattamisaikataulun pidentämismahdollisuus on perusteltu esitys. Hyvinvointialueiden taloudellinen ahdinko ei ollut ennustettavissa tässä mittakaavassa alkuperäisen lain valmistuessa. Tämän hetken ennusteiden mukaan vain yksittäiset hyvinvointialueet pystyvät kattamaan alijäämän lain mukaisessa aikataulussa. Siksi ei ole tarkoituksenmukaista aloittaa arviointimenettelyä lähes kaikilla hyvinvointialueilla.

Esityksessä ehdotetaan, että hyvinvointialueiden investointisuunnitelman toimittamista koskevia määräaikoja muutettaisiin siten, että ne toimitettaisiin ministeriöille edellisen kalenterivuoden lopun sijaan toukokuun loppuun mennessä. Ilmoitus koostuu neljän seuraavan tilikauden aikana aloitettavista investoinneista sekä niiden rahoituksesta.

Alueiden laskennallinen lainanottovaltuus määritellään jatkossa kokonaan alueiden talousarviotietojen perusteella, jolloin valtioneuvoston päätös lainanottovaltuuksista seuraavalle vuodelle voidaan tehdä jo helmi-maaliskuussa, jolloin se olisi alueiden tiedossa jo investointisuunnitelmaa viimeisteltäessä.

Investointisuunnitelma laaditaan ja hyväksytetään hyvinvointialueilla poliittisessa päätöksenteossa. Se vie lausuntoineen aikaa käytännössä vähintään kaksi kuukautta, joten lainanottovaltuuden

myöntämisen (helmi-maaliskuu) jälkeen valmisteluaikaa tulisi olla ehdotettua enemmän, käytännössä ainakin kesäkuun loppuun saakka.

Näemme hyvänä ja selkeyttävänä, että kerrallaan olisi käsiteltävänä vain yksi, seuraavaa vuotta koskeva investointisuunnitelma. Nykyiseen toimintatapaan verrattuna näemme haasteita kuitenkin siinä, että kun nykyisin investointisuunnitelmaa on voinut täydentää vielä varsinaista ensimmäistä investointivuotta edeltävän vuoden loppuun saakka, niin jos tällaista mahdollisuutta ei enää jatkossa ole olemassa, niin investointisuunnitelmat ovat hyvin etupainotteisia ja nopeatempoisempiin investointitarpeisiin reagoiminen on hyvin hankalaa. Käytännössä kuitenkin laiterikkoja ja myös muita investointitarpeita syntyy toisinaan myös matkan varrella vaatien nopeampaa reagointikykyä.

Tampereella 18.2.2026

Pasi Virtanen

talousjohtaja

Pirkanmaan hyvinvointialue